

M e m o r a n d u m

o spolupráci při péči o zachování nemateriálního kulturního dědictví dle Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví

Preamble

Členové vlády, ministři kultury a zemědělství

přesvědčení o tom, že podstatnou součástí národního kulturního bohatství České republiky, tezaurem informací a know-how, faktorem rozvoje občanských komunit i jednotlivců a jejich kreativity a hybatelem trvale udržitelného rozvoje je stále se vyvíjející nemateriální kulturní dědictví (dále též jen „NKD“), vědomi si toho, že součástí nemateriálního kulturního dědictví dosud praktikovaného na českém území je i nehmotné agrární kulturní dědictví, jako jsou mimo jiné různé tradice založené pěstitelské, chovatelské, šlechtitelské postupy, know-how řemesel souvisejících se zemědělstvím či šetrným užíváním krajiny,

vědomi si též toho, že celé nemateriální kulturní dědictví je vzhledem k jeho významu a funkci žádoucí předat dalším generacím,

konstatující, že Česká republika je smluvní stranou Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví (UNESCO, Paříž 2003; dále též jen „Úmluva“) a vědomi si ustanovení zákona č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů, § 25, věta druhá, jímž se ukládá ministerstvům zabezpečit ve své působnosti úkoly, které vyplývají pro Českou republiku z mezinárodních smluv,

se dohodli, s přihlédnutím k působnosti svých ministerstev, na spolupráci při péči o zachování nemateriálního kulturního dědictví ve smyslu zmíněné Úmluvy.

Za tímto účelem společně stanoví v tomto Memorandu následující:

Čl. 1.

Pro účely tohoto Memoranda o spolupráci při péči o zachování nemateriálního kulturního dědictví dle Úmluvy (dále též jen „Memorandum“) se za nemateriální kulturní dědictví považují výhradně ty nemateriální prvky, které splňují všechny znaky tohoto stanovené v jeho

definici uvedené v článku 2, odst. 1. a 2. Úmluvy a vyhovují požadavkům stanoveným v článku 3 Úmluvy. Ve smyslu Úmluvy se chápou tyto prvky jako v čase se vyvíjející.

Čl. 2.

Každé z obou ministerstev ustanovuje z okruhu jím zřizovaných organizací jednu, kterou pověřuje péčí o odborné otázky související s Úmluvou, zejména s identifikací NKD, jeho dokumentací, prezentací a podporou jeho předávání dalším generacím. Na straně Ministerstva kultury je touto organizací Národní ústav lidové kultury, na straně Ministerstva zemědělství Národní zemědělské muzeum (dále též jen „NÚLK“, a „NZM“ či též „expertní organizace“).

Čl. 3.

Obě ministerstva budou v součinnosti hledat konkrétní cesty pro podporu spolupráce expertních organizací a koordinace jejich postupů. Nic v tomto Memorandu nelze vykládat v neprospěch naprosté vzájemné rovnosti obou expertních organizací, nebude-li to na jiných místech tohoto Memoranda výslovně uvedeno.

Čl. 4.

- a) Obě ministerstva se dohodla, že základem této koordinace při identifikaci NKD a etablování národního inventáře nemateriálního kulturního dědictví dle závazku v článku 12 Úmluvy, bude Metodický pokyn pro vedení Soupisu nemateriálního kulturního dědictví České republiky (pracovní název, dále též jen „Metodický pokyn“ a jen „Soupis“), který bude připraven péčí Ministerstva kultury a pro jehož platné znění bude nutné zpracování připomínek Ministerstva zemědělství, resp. jím určené expertní organizace.
- b) Ministr zemědělství souhlasí, aby o zápise do Soupisu rozhodoval ministr kultury dle postupu stanoveného v Metodickém pokynu, jehož jádrem bude odborné posouzení specifikované v pokynu a doporučení poradního orgánu uvedeného níže v Čl. 7.
- c) Soupis administrují obě expertní organizace, přičemž NZM je pověřeno správou Soupisu a výkony spojenými s jeho etablováním a monitoringem zapsaných nemateriálních prvků na stejné úrovni jako NÚLK s tím, že tato zásada bude promítnuta do Metodického pokynu.

Čl. 5.

Obě ministerstva se rovněž dohodla, že nemateriální kulturní prvky zapsané do dosavadního Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky, který zřídil ministr kultury v roce 2008 svým příkazem č. 41/2008, se převádějí bez dalšího do Soupisu uvedeného ve výše uvedeném Čl. 4. a dosavadní Seznam ministr kultury zruší.

Čl. 6.

Obě ministerstva ve vzájemné shodě stanoví, že

- a) NZM bude pečovat o prvky spadající do oblasti nemateriálního agrárního kulturního dědictví, tedy o tradici založené pěstelské, chovatelské, šlechtelské postupy, know-how řemesel souvisejících se zemědělstvím či know-how užívání krajiny a tradiční metody zpracování rostlinných a živočišných produktů pro jejich užití v jejich kulturně-společenském kontextu, které jsou zapsané do shora uvedeného Soupisu a bude zajišťovat jejich periodickou redokumentaci;
- b) NÚLK bude, nebude-li v budoucnosti stanoveno jinak, pečovat o nemateriální prvky, které nespádají do okruhu nemateriálního agrárního kulturního dědictví a bude zajišťovat jejich periodickou redokumentaci;
- c) péče o nemateriální prvky, které svou povahou mohou náležet jak do okruhu nemateriálního agrárního kulturního dědictví, o něž pečuje NZM, tak zároveň do oblasti, která je předmětem zájmu NÚLK, bude zajištěna případ od případu dohodami ad hoc mezi expertními organizacemi.

Čl. 7.

- a) Ministerstva považují shodně za nutné, aby byl péčí ministra kultury zřízen poradní orgán – Národní rada pro nemateriální kulturní dědictví (pracovní název, dále též jen „Rada“;), jehož úkoly podrobněji stanoví shora uvedený Metodický pokyn, tj. Rada zejména bude podávat odborná doporučení k návrhům na zápisy nemateriálních prvků do Soupisu, k podání návrhů na zápis do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví zřízeného dle článku 16 Úmluvy a Seznamu nemateriálního kulturního dědictví vyžadujícího naléhavé zachování dle článku 17 Úmluvy vedených Sekretariátem UNESCO (dále jen „Reprezentativní seznam“ a „Seznam naléhavého zachování“), případně k návrhům na zápis úspěšných metod péče o NKD do mezinárodního Registru osvědčených postupů. Rada se též může vyjadřovat z odborného hlediska ke strategickému směřování implementace Úmluvy v České

republice, koncepčním dokumentům a zprávám a případně podávat návrhy na zachovná opatření týkající se nemateriálních prvků zapsaných do Soupisu, případně do Reprezentativního seznamu a Seznamu naléhavého zachování.

- b) Ministerstva považují za nezbytné odborně multidisciplinární členství v Radě, kterou bude jmenovat ministr kultury s přihlédnutím k návrhům ministra zemědělství.
- c) Počet členů Rady a zásady jejího jednání (jednací řád) budou předmětem zvláštního ujednání mezi oběma ministry, přičemž se ale považuje za nezpochybnitelnou zásada vysoké odbornosti, nestrannosti, konzistentnosti a srovnatelnosti výsledných odborných doporučení a zásada transparentnosti projednávání, zejména ve vztahu k nositelům prvků zapsaných či navrhovaných k zápisu do Soupisu či do Reprezentativního seznamu a Seznamu naléhavého zachování.

Čl. 8.

- a) Obě ministerstva budou, přiměřeně svým kompetencím a možnostem, usilovat o koordinaci svého přístupu k nositelům nemateriálního kulturního dědictví, jejichž obecné typy uvádí Úmluva.
- b) Nositeli prvku zapsaného do Soupisu mohou být v rámci výběrových dotačních řízení ministerstev dle jejich rozpočtových možností a v souladu s právními předpisy a prioritami veřejného zájmu poskytnuty finanční prostředky na podporu projektu na zachování prvku zapsaného do Soupisu, jeho dokumentaci, předávání, formální a neformální vzdělávání o prvku, případně prezentaci.

Čl. 9.

- a) Ministerstvo zemědělství souhlasí s tím, aby funkci „focal point“ pro zpracování periodických zpráv předkládaných dle článku 29 Úmluvy a s nimi souvisejících dokumentů požadovaných Sekretariátem UNESCO a mezinárodními orgány uvedenými v Úmluvě, vykonával NÚLK. NZM zajistí plnou součinnost a přípravu podkladů za resort zemědělství.
- b) Ministerstva se zároveň dohodla, že NÚLK bude vykonávat též funkci koordinátora národních pozic k odborným otázkám a návrhům projednávaným mezivládními orgány Úmluvy, nebude-li v budoucnu mezi ministerstvy dohodnuto jinak; tím není nijak dotčeno právo dalších tuzemských orgánů a institucí obeslat v případě potřeby mezinárodní zasedání týkající se Úmluvy, včetně zasedání jejích mezivládních orgánů.

- c) Žádné ustanovení tohoto dokumentu nesmí být vykládáno v neprospěch spolupráce expertních organizací v rámci jejich odborné působnosti v oblasti péče o NKD s partnerskými organizacemi v tuzemsku i v zahraničí, včetně mezinárodních organizací.

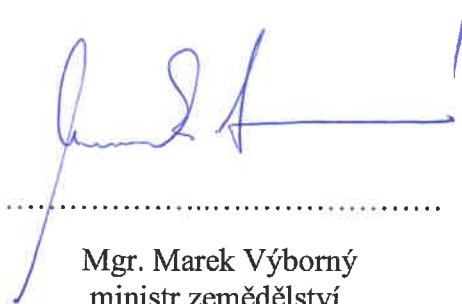
Čl. 10.

Toto Memorandum nabývá účinnosti dnem jeho podpisu ministrem kultury a ministrem zemědělství.

V Heřmanově Městci dne 4. dubna 2025

.....
Mgr. Martin Baxa
ministr kultury

.....
Mgr. Marek Výborný
ministr zemědělství